

Samhällskunskap

Delprov B1

Årskurs

6

Elevens namn och klass/grupp

Information till dig som ska göra provet

Hej!

Idag ska du göra nationellt prov i samhällskunskap. Vi som har gjort provet vill gärna informera dig om några saker som kan vara bra att tänka på.

På en del uppgifter i provet ska du visa att du kan resonera kring uppgifterna. Dina svar ska vara så tydliga att någon annan kan läsa och förstå vad du menar. Dessa uppgifter ger ofta flera belägg ("poäng"). Därför är det viktigt att du skriver så utförligt som möjligt.

Om du är osäker på vad du ska skriva, är det alltså bättre att du skriver lite än ingenting alls.

Ibland står det att du ska skriva om orsaker till något eller fördelar eller nackdelar med något. Försök då att skriva **flera olika** orsaker eller **flera olika** fördelar och nackdelar. Det du skriver om ska du försöka **förklara** så noga som möjligt. Tänk dig att du ska förklara för någon som vet väldigt lite om det. Ett sätt att förklara kan vara att ge exempel på det man menar.

För att du ska få stora möjligheter att visa dina kunskaper finns det flera olika uppgifter som prövar ungefär samma sak. Det är för din skull som vi ställer liknande frågor men du kanske tycker att vi upprepar oss. **Trots det är det mycket viktigt att du svarar så gott du kan på alla frågorna!**

Vid varje uppgift finns det små rutor. De visar vilken nivå uppgiften går till. På de uppgifter som har tre vita rutor har du möjlighet att kunna visa belägg för nivå A ("högsta poängen"). Där finns det ofta många rader att skriva på. Du måste inte använda alla rader. En del elever behöver inte så många medan andra behöver fler. Då kan man använda lösblad. Glöm inte att skriva namn och klass/grupp om du använder lösblad.

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E och C

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E, C och A

Uppgifterna är blandade och det är inte så att de svåraste kommer sist.

Tänk på att vid de uppgifter där du ska skriva en bokstav, siffra eller ett kryss bara skriva ett tecken vid varje ruta/rad.

Ugglan Sam hjälper dig under provet. Han kommer med tips ibland, om hur du kan göra och vad som är bra att tänka på när du jobbar med uppgifterna.

Om man vill påverka ett beslut kan man göra det på olika sätt. Det beror på vad ett beslut handlar om. I denna uppgift ska du resonera om hur du skulle kunna påverka två olika beslut.

a) Dina föräldrar har bestämt sig för att sänka din veckopeng.

Resonera om vad du kan göra och säga för att försöka påverka deras beslut!

Försök att

- skriva både **hur** du kan **göra** och vad du kan **säga**.

b) Kommunen har, för att spara pengar, beslutat sig för att stänga sporthallen som du tränar i.

Resonera om vad du kan göra och säga för att försöka påverka beslutet!

Försök att

- skriva både **hur** du kan **göra** och vad du kan **säga**.

inkomstskatt	moms	finanser	tjänar
landskap	kommun	finansminister	ränta
riksbankschef	bidrag	löner	lånar
budget	räkning	avgift	utgifter

Välj bland orden i rutan och fyll i de ord som saknas! Det finns fler ord i rutan än vad som ska användas. Orden kan bara användas en gång.

För att kunna betala allt som ska finnas i ett samhälle så betalar vi medborgare skatt.

Skatt betalas till stat, _____ och landsting.

Den som ansvarar för svenska statens ekonomi kallas _____.

Både regeringen och många svenska hushåll gör en _____ för sin ekonomi. Där antecknar man vilka inkomster och _____ man har.

I Sverige betalas det ut många olika _____ till dem som till exempel studerar, har barn eller saknar arbete. De flesta som arbetar i Sverige betalar en del av sin lön i skatt.

Denna skatt kallas _____. Man betalar olika mycket skatt beroende på hur mycket man _____.

När vi köper något i en affär betalar vi också skatt eftersom en del av priset är skatt.

Denna skatt kallas _____.

I Sverige är dödsstraff inte tillåtet. Senast någon dömdes till dödsstraff i Sverige var 1910 och mannen som avrättades hette Alfred Ander. Många länder i världen använder fortfarande dödsstraff. De länder som avrättar flest människor är Kina, Iran, Irak, Saudiarabien och USA. Trots det är det ändå allt färre länder som dömt människor till dödsstraff under de senaste åren.

Källa:
www.nu.se/lang/dodsstraff
www.ammesty.se/vad-gor-vi/dodsstraff/

Maria och Daniel har fått i uppgift att skriva en text som argumenterar **för** eller **emot** dödsstraff. Maria ska låtas vara **för** dödsstraff och Daniel ska vara **emot**. De ska försöka övertyga varandra.

Nedan ser du Marias argument.

Skriv Daniels text där du argumenterar **emot** dödsstraff!

Argumentation **för** dödsstraff

Om man t.ex. mördar någon borde man få betala med sitt eget liv. Först då kan det bli rättvist!!

Även den som inte mördar men gjort väldigt hemska saker borde få dödsstraff. En människa som gör så hemska saker förtjänar inte att leva.

Dödsstraff kan faktiskt också göra så att det inte händer så hemska brott.

Om människor vet att de kan dömas till döden kanske de låter bli att mörda och slåss.

Argumentation **emot** dödsstraff

I Sverige har vi lagar som alla i samhället ska följa. Det finns flera olika myndigheter med anställda som på olika sätt arbetar med lagar.

Beskriv vad de olika myndighetspersonerna har för uppgift!

Polis

Åklagare

Advokat

Domare

Hur gammal man är när man börjar skolan skiljer sig åt mellan olika länder. I Sverige börjar man grundskolan det år man fyller 7 år. Några partier föreslår att man ska börja skolan redan det år man fyller 6 år. Idag är det frivilligt att gå i förskoleklass.

Resonera om vilka argument som kan användas **för** och **emot** förslaget att börja ett år tidigare!

Argument **för**:

Argument **emot**:

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK